

ZGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 37.

V Četrtik 12. Kimovca.

1850.

Nektere potrebne reči.

(Konec.)

Od potrebe pisanja in kat. družb je bilo v „Zg. Danici“ že večkrat in s prepričavno besedo govoreno, akoravno žalibog! le z malim pospeham. Dolgo sladke nade lepsi cerkvene prihodnosti v svojim srcu goječi smo zdaj že tudi mi skoraj popolnoma obupali — in z nami morebiti še mnogo drugih, de se bo v enim ali drugim obziru per nas kaj zboljšalo, dokler dolgo se ne dopolni, kar nam je

3. in po naši misli — za zdaj pred vsim potrebno: dokler dolgo de se duhovstvo po sv. eksercicijah, in verno ljudstvo po misijonih svojiga visokiga poklica javniši ne zave, in k viši stopnji svetiga nadešenja ne povzdigne.

Tudi zastran misijonov je bilo v „Zg. Danici“ že nekterekat govorenje, in ako se ne motimo, smo že dvakrat tudi škofove besede zaslišali, misijone s perserčno in prepričavno besedo perporočati. Pa kakor si še vsi persti na eni roki niso enaki, tudi zastran misijonov niso vsi ljudje enih misel, tudi duhovni ne. Ker pa vse, kakor prigoovor pravi, rado do tretjiga gre: podamo tukaj še eden glas iz Nemškiga zastran misijonov. Slavno znani učitel vseučeliša Freiburskiga Dr. Bus je namreč letas posebno knjižico izdal pod naslovam: „Die Volksmission ein Bedürfniss unserer Zeit“ (Schaffhausen bei Hurter 1850); po slovensko: „Ljudski misijoni potreba sedanjiga časa“. Podamo tedaj bolj z domačo besedo, kar časnik „Wiener Kirchenzeitung“, iz te knjižice zastran misijonov pernese, ker se nam besede tega moža, kteriga učenost in keršanska čednost po celim Nemškim med katolčani enako sluje, toliko važniši zde, ker ta mož ni duhovskiga stanu, ampak svetovniga, de ne bojo sovražniki misijonov več perložnosti imeli, lažnjivo natolcovati, de le duhovni misijone perporočajo in sicer zato, de bi spet prazne vere in prazin strah prod peklam med ljudi raztrosili, in tako svojo moč in čast zopet globokeje uterdili, kakor so ju v temotnim srednjim veku vzivali.

Moč misijonskih pridig popisuje Dr. Bus naslednje: „Misijonske pridige šinejo kakor žgeči blisk skoz prešerno cvetečo razvujzdanost mesa, in kakor na obe strani nabrušeni meč sežejo noter do serca. De pa te pridige človeka tako presunejo, ne izvira od tod, de bi misjonarji v prenapetih in presiljenih govorih keršanske resnice s prestrašivno besedo razlagali — temuč kar je temu ravno nasprot, toliko moč v sebi ima: misijonar razkaze resnico od vsih strani, posebno z zgledi in pripovestmi, ter jo živo poslušavcam pred oči postavi — in to prepriča globoko“.

„Kar misijonske pridige s toliko skrivno in nepopisljivo močjo navda, je tudi to: de si pridige v tako kratkim času in tako hitro slede. Komej se je grešnikova duša, v prvi pridigi vsa prestrašena in v prah ponizana, zopet vzdigniti upala, de bi se na novo potolažila in samo sebe nalegala in v grešnim spanji še dalej dremala, jo zopet v prihodnji pridigi še ojustrejši meč na novo presune. Tako se podira per trohljivim stanovanji, v kterim se prestrašeni greh skriva, ena stena za drugo. Pa ne le kar greh in nagnjenje k grehu se per misijonih končuje, temuč tudi stanovanje sv. čednosti se na novo postavlja“.

„De se pa to hitro zgodi in vendar dolgo obstoji, je posebno tako mogoče, de so vse pridige med seboj v ozki zavezi, de ena drugo dostavi, ena na drugo zida, in vse skupej kaj celiga in živiga storé. Per misijonu stoji grešnikova duša, kakor podertija na samotnim gričku, skoz ktere potrupljene okna nebo in oblaki gledajo: tako poderta je grešnikova duša: potrupljeni so vsi izgovori, s kterimi grešnik svoje grehe izgovarja: brez usmiljenja odkrije misijonar vse njegove dušne rane, ktere bi grešnik sam pred seboj rad zatajil, na nje potrosi skeleče nauke od Božje pravice, in kadar začnejo na novo kervoviti in boleti, položi z ljubeznjivo besedo na vsako od njih hladivno mazilo potrebne gnade sv. cerkve, ktera z milo svitlobo, kakor juterna zarja, v grešnikovo temno dušo zasveti, ga z novim upanjem navda in vnovič za sv. življenje vname. Pri misijonu je tudi človek za besedo božjo vse bolj perpravljén, ko drugekrat. Tu

sem ne pride clovek ves razhošen in v posvetno zamišljen, kakor k nedeljski pridigi, de bi se zopet kmalo domu vernil in kar je slišal, pozabil; zakaj ako ravno se beseda božja nikdar brez sadu ne oznanuje, kakor rosa od neba nikoli brez hasnana zemljo ne pade, morajo vendar duhovni z žalostjo obstati, de morajo s solzami sejati, če hočejo enkrat z veseljem žeti, de se jim njih trud in perzadevanje večidel le slabo plača, in de nar gnljivši svaritve in nar persereniši prošnje mnogokrat brez vsiga sadu od neperpravljenih serc poslušavcov odlete. Per misijonu pa ne pade, kakor ob nedeljah in praznikih beseda božja ze v tisti uri med ternje vsakdanjih opravil: misijon je sveti čas, in ljudje so takrat mehkejši in bolj perpravljani: pridige se slede hip na hip in kažejo v velikih in živih podobah clovesko dušo, kako se v greh vgrezuje, in zopet iz greha izkopaže in k Bogu povzdiguje. Kar se ne zamore v posameznih nedeljskih pridigah doseči, to se doseže s celo osnovo misijonskih pridig, de se namreč v živih podobah ljudem na enkrat pred oči postavijo vsi stacioni, memo katerih terdovratni gresniki v pekel, spokorjeni pa v nebesa hodijo. Tukej se vojskujejo na neznano prostranim polji Kristus in njegovi sluzabniki na eni strani z ljubeznijo, z usmiljenjem in gnado, na drugi strani pa satan s svojo druhaljo z nevosljivostjo in sovrastvam, kakor sodni hlapec božje pravice in veeniga pogubljenja“.

Neslano govorjenje, de zavolj misijonov ljudem ob pamet gre in mnogi clo obnore, zaverne takole: „Nasprotvanje, de zavolj misijonov ljudem ob pamet gre, nas ne sme motiti: Bog je že zato skerbel, de drevesa do nebes ne rastejo. Prehodite vse hise, v katerih se norci shranjujejo, ktere so sicer zares od dneva do dneva bolj polne, in kar eniga ne bote našli, ki je zavolj misijona obnorel, pa izmed deset jih bote našli devet, kterim je napuh pamet zmesal. V resnici zalostna perkazin in premiselka vredno znamje naše sedanje revšine je, de jih večidel zavolj svojih prenapetih nad obnori, ki se na tem sveti nikoli dopolniti ne morejo; kadar potem vidijo, kako jim viharni čas vse njih nade in zelje podere, in de nie od tega doseči ne morejo, kar so si zeleli, zabiede duša, v kteri je luč sv. vere ugasnila in ljudje obnore. Ravnim slabotnim dušam pa so misijoni v podporo“.

„Pa zakaj bi tudi ljudje zavolj misijonov obnoreli? Morebit zato, ker se od pekla in peklenških kazin pridigje? Pa sej se ne pridigje kar od pravice božje, temuč tudi od ljubezni in od usmiljenja božjiga. Tečna, čisto zdrava katolška hrana se tu podaja. Pa mnogim je nauk od križa — neumnost! Po misli teh ljudi pa niso kar tisti norci, ki h misijonam grejo, temuč sploh vsi, ki se na kersansko vero kej derže: ali homo pa na take ljudi kaj porajtali in jih poslušali? Ako je pakdo zares tako bedast, de per luči božje resnice svoje grehe in svoje zadolženje pred Bogam spozna, pa sam nad seboj in nad Bogam obupa in zares nesrečno koneca: — ali homo rekli, de je misijon kriv, de ja obupal? Tudi Judež je obupal: pa tega mu Jezus Kristus ni bil kriv, temuč — on sam se je obsodil. Veliko več smemo reči, de ravno misijoni zato skerbe, de mnogo gresnikov tako globoko ne pade — in ne obupa“.

Tiste farizejske hinavce, kteri se angele ilinijo in govore, de se per misijonih od nekterih grehov v prevec razložno govori in nedolžnim pohujsanje daja, odpravi slavni Bus takole: „Drugi

pridigam misijonarjev še to očitajo; de od nekterih reči, per kterih je posebne pazljivosti in varnosti treba, prevec razložno govore“.

„Pa tudi to očitaje se še dozdej ni spričalo *). Misijonarji se derže namreč natanko na rimski katekizem, in besede katekizma so nar močnejši in razložniši, kterih se misijonarji per tem nauku poslužijo. De pa katekizem pravo mero derži, je znano, in de je tako podučenje potrebno, nas uči skušnaja. Misijonarji besede tako skerbno zberajo, de ni mogoče, de bi se kdo nedolžin pohujšal, ali clo njemu še neznanih grehov per pridigi se učil: oni govore tako, de nedolžne pred greham svarijo, med tem ko zadolžene greh zaničevati in studiti učijo. Tudi tukej velja pregovor: Čistim je vse čisto. Ali ni tudi sv. apostel Pavel od tistih pregreh, od kterih med sebo govoriiti vernim prepoveduje, sam govoril in za vse čase in za vse ljudi od njih pisal? Tak izgled pa mora cerkev nasledvati, in ali bi ne moral pridigar, ki bi iz napene sramožljivosti molčal, sam sebe s prerokovimi besedami strašiti: Gorje meni, de sim molčal! Kakor sonce, tako tudi beseda božja izhaja in zahaja čez čisto in nečisto, brez de bi se sama omadežvala“.

„Ako se pa tej deviški sramožljivosti, ki se pohujsanja per misijonih toliko boji, sema iz lica potegne, se najde, de le hinavstvo in brezbožnost tako govori. Kdo so namreč tisti, ki misijonam pohujsanje očitajo? To so tisti, ki v svojih zapeljivih bukvah, pesmih in novicah, meseno ljubezin kakor nar veči srečo na zemlji popisujejo, in lahko zapeljivo mladost s svojo strupeno sladkostjo v zanke gresniga znanja vabijo in v gresne zaveze zapletajo. In ti meseni hlapeci, pobeljenim grobam enaki, zvunej lepi, znotrej pa polni gnjilobe in gresniga smradu, — ti se prederznejo, mašnika grajati, de nečistost tako popiše, kakor je v resnici, namreč kakor od Boga prekleto pregreho, ki pelja vselej in gotovo v večno pogubljenje in večidel tudi v časno, in od nje govori samo zato, de bi po dolžnosti svojiga poklica nedolžne ovaroval, zapeljane pa rešil? Ti hinavci vabijo mlade ljudi v gledišče, kjer v omazanih igrah nečistost in zakonsko nezvestobo na oltar postavljajo in se ji, kakor svojimu edinimu bogu uklanjajo, in grajajo mašnika, de goljufivo zagrinjalo proč potegne, in greh v svoji ostudnosti in zaverženosti tako razodene, kakor je v resnici“.

Ali ta mož ne govori čiste resnice, naj nasi bravei sami presodijo. K—.

Sedajni obšir katolške cerkve.

Spisal Valentin Sezun.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko.

(Dalje.)

Ludovikovi heeri Marija in Hedviga, kralji Sigismund I.

Kralj Ludovik I. je umerl l. 1382. Enoglasno so Ogrri zdaj izvolili njegovo 12 let staro heer Ma-

* Tudi jaz sam sim že z osebami govoril, ki so per misijonih bile, in vse terdijo, de se vse tako spodobno opravlja in čedno govori, de ni mogoče, de bi se kdo pod soncam tukej pohujšal. O de bi nikjer večiga pohujsanja ne bilo, kakor je per misijonih!

rijo kraljico. Tolikanj so oni spoštovali spomin svojiga ranjega kralja, ki ni nobeniga sina zapustil. Kraljeva vdova Elizabeta je gospodarila z avoljo mladosti Marije, ktera je bila l. 1385 s Sigismundam Brandenburškim, bratom českiga kralja Vencelna IV. poročena.

Ludovikovo mlajši hčer Hedvigo so si Poljaki kraljico izvolili. Obdana z velikimi zakladi, ki jih je po očetu poerbala, v sredi cvetja ogerskih pervakov je peršia v Krakovo. Zbor častitljivih škofov in opatov, truma slavnih baronov, verste zlahtnih vojakov in brezštevilna množica ljudi jo je spremlila. Koliko so je bili Poljaki veseli, se vidi iz besedi poljskiga škofa Dlugasa, ki od njeniga kronanja tako piše: „Od zibelci sem je bila Hedviga tako rejena in podučena, de so njene čednosti njeno lepoto in njena milost njeno visokost, bogastvo in moč presegle. Bila je prečudno lepa in učena; kdor jo je vidil, jo je mogel spoštovati ne samo zavoljo njene kraljeve rodovine, ampak tudi zavoljo njene visoke ženske vrednosti. Bila je tako razumna in modra, de so vse njene besede in dela modrost razodevale, kakoršno komaj sivi, stari možje imajo“.

Po celi Evropi je šel sloves od te diviške kraljice. Avstrijski vojvod Vilhelm jo je imel za ženo vzeti; ob velikinoči l. 1383 je imela poroka biti. Hedviga je bila s tim popolnoma zadovoljna, ali njena mati Elizabeta je to le odlašala in odlašala. Tako je bila častilakomnosti te vdove kriva, de avstrijski rod ni na tron poljskih kraljev peršel. Osoda slavniga Poljskiga bi bila gotovo današen dan vsa druga. — Na severno-jutrovi strani Poljskiga je dežela Lituania, njeni prebivavci so bili tistikrat še ajdje. Zastonj so Jagelona, njih vojvoda sosedje opominjevali, de bi se spreobrnili h kersanski veri. Po svojih poslancih, ki jih je bil na Poljsko poslal, je zvedil, kako slavna in hvale vredna kraljica tam gospoduje. Na njegovo povelje sta peršla njegova brata Škirgiel in Bariš v Krakovo, in stopila pred Hedvigo, ktera jih je v sredi pervakov poljske deržave in cerkve praznično sprijela. Pernesla sta bila seboj velike darove in potlej Hedvigo za Jagelona snubila. Rekla sta: „Večkrat že so bližnji in daljni mogočniki Jagelona „pergovarjali, de bi bil kristjan; nemškiga reda „vitezi so bili iz tega namena tudi z vojsko na-nj „vdarli. Zastonj, Jagelo ni porajtal na svetvanje in „vojske se ni bal. Kar pa modrost in meč nista „mogla storiti, je storila ljubezin; Jagelo hoče „kristjan biti, če se Hedviga z njim omoži, in ne „samo svoje sreče iše Jagelo s tim, kakor dalječ „njegova moč seže, imajo vsi po Hedvigi osrečeni „biti, vsi kersanski suzni na Lituaniskim bojo izpu- „šeni, Lituania bo s Poljskim sklenjena in 200.000 „gold., ki jih je avstrijski Vilhelm obljubil, bo „Jagelo plačal“. — Ustrašila se je Hedviga tega sporočila, zakaj ljubila je Vilhelma, in od Jagelona se je govorilo, kako divji, sirov in gerd de je. Ali pervaki so premislili, koliko bo Poljsko močnejši, ako Lituania zraven pride, koliko nevernikov bo tako h kersanski veri se spreobrnilo, in kako nevarno bi bilo za Poljake, če bi bil Jagelo razkačen, — in so tako v tega želje dovolili.

Hedviga to slišati se poda v cerkev, poklekne pred podobo križaniga Jezusa, joka in moli per-serčno, se podverže popolnoma v voljo tega, ki je na Oljski gori molil: „Oče ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“, vzame iz glave peplo (Schleier) in ga ovije okoli britke martre v znamje, de hoče

ti božji naredbi, akoravno ji je tako grenka, pokorna biti. —

Njeni služabnik Zavis Olesincia, ki je bil šel k Jagelonu, je peršel nazaj in ji pravil, de ni res, kar se od Jagelona slabiga govori. Ta je peršel 12. svečana 1386 v Krakovo in v kersanski veri že podučnega, sta tam Bodzanta, nadškof v Gnieznu, in Janez, škof v Krakovi, praznično v cerkvi kerstila 14. svečana 1386 in ga potlej z Hedvigo poročila; čez 4 dni potlej je bil Jagelo slovesno kronan. Zvesto je Jagelo, ki je bil per sv. kerstu ime Ladislav dobil, zdaj svojo obljubo spolnil. Vsa Lituania je postala kersanska. Tako je bila ogerska kraljeva hči Hedviga pot, po kateri je vera Jezusa Kristusa v Lituanii se uterditi zamogla.

Marija, Ludovikova starejši hči, je bila omožena s Sigismundam I., bratom Vencelna IV. na Českim, in zdaj, v l. 1392 so Turki že do ogerske zemlje perderli. De bi njih napredovanju konec storil, je Sigismund iskal pomoči per kersanskih vladarjih, in se zvezal z vojvodam Valahije, kterimu je bilo Mirče ime. Narastla se je bila tako kersanska armada, in šla polna upanja Turkam naprot, ktere je bil njih sultan Bajesid I. (Hderim, i. j. blisk) že do Nikoplja perpeljal. Naglost francoskiga poveljnika Nevers, ki ni hotel s svojimi čakati, ampak je kar na Turke planil, je bila kriva, de je ta prva velika bitva za Ogce nesrečna bila. Ti so sicer junaško sultanove janičare pred saboj gnali, tudi njegovi sipahi so bili že jeli odjenjavati; ali ker je Stefan Lasković, skrivni protivnik Ogrov, z desnim oddelkam kersanske armade zbežal, Mirče s svojimi Valahi ravno tako storil, in ker je 5000 Serbov Turkam na pomoč peršlo, je bila Sigismundova armada popolnoma vdarjena 27. svečana 1397. Čez 10.000 vjetih kristjanov je ukazal Bajesid zdaj na en dan pobiti. Sigismund je komaj všel, in Turki so bili zdaj že do Ptujiga na Štajersko pervreli, to mesto požgali in čez 16.000 ljudi v nesrečno suznost vlekli.

(Dalje sledi.)

Razgled po kersanskim svetu.

Dortmund 6. vel. serpana. Ko so se v 16. stoletji verske prekucije na Nemškim godile, je v Dortmundu razun treh samostanov samo sedem družin katolsko vero zvesto ohranilo, in ker so vse farne cerkve nezveste bile, v samostanih dušno pašo zadobilo. Mala množica se je pa kmalo narastla, tako de je že zdaj tretjina katolčanov med več kot 10.000 prebivavci v mestu. Se pred 20 leti so se per božji službi pričujoči lahko šteli; zdaj je pa cerkev ob nedeljah in praznikih polna. Kriroverci sami previdijo, de bodo katolčani kmalo druge cerkve potrebovali, in očitno spoznajo, de so tisti krivično ravnali, kteri so razpad dveh terdnih cerkva perpustili. Novo življenje ima nove potrebe. Katolska cerkev ne more pustiti svojih otrok brez podučanja, zanemarjenih ne brez izrejenja, ubozih ne brez pomoči, bolnikov ne brez postrežbe. Za podučenje so županijske šole; zanemarjeni so že ljubeznivo dušo najdlji; ubogi imajo dosti dobrotnikov, le bolnikom se tistih manka, ki jih je sveti Vincenci Pavlov zanje spodbudil. Po milih sestrah že dolgo zdihujemo, in upamo, de bodo one še našim bolnikom stregle.

Angleška vladija je v Malto katolskiga poglavarja poslala, ki mu je ime O' Ferral. Jezuiti, ki so mogli iz Laskiga pobegniti, so bili tukaj prijazno sprejeti. Maltezi duhovne rede zlo ljubijo; vse jih opomni

imenitnosti in dobrote Joanitarškiga reda. Prekucneži in z njimi združeni krivoverci so si po časnikih perzadevali tega duha oslabiti in se niso anali v ta namen še dogodb popaciti. Katolčani so mogli to terpeti, ker dozdaj nobeniga časnika niso imeli. Novi poglavar je pa zdaj z veseljem varstvo katoliško-deželskiga časnika prevzel, ki se „Tempo di Malta“ imenuje in kiga Macciarelli, pogumini laški pisavec, vreduje. Ta časnik je ljudstvo z veseljem napolnil.

Rim. „Univers“ pove, da se je Talbot, ki so si ga sveti oče ključarja zvolili, pred 6 leti v katoliško cerkev vernil in da je leta 1847 po dolgim in natančnim učenji zakrament mašnikoviga posvečevanja prejel. De se je spreobernal, ga je nagnilo obiskovanje grobov v Rimu, kjer je on, ki je takrat še angleški minister bil, dokaze in očitne pričevanja za ravno tiste verske restnice dobil, ktere krivoverstvo zametuje in taji. — General Gemeau je francoskim vojakam zapovedal, svetinu očetu, kjerkoli jih srečajo, navadno čast skazovati. — Ni dolgo, kar se je prečastiti Gonella kot apostolski poslanec v Belgijo podal, kjer tako imenovani svobodomisleci, naj časniki pravijo kar hočejo, do katoliške cerkve malo prijaznosti kažejo. — Sveti oče so dovolili, da se sme čudapolna podoba Matere božje v Rimini z zlato krono slovesno ozaljšati. — Stara navada je, da papež vsako leto o godu sv. Petra in Pavla svetinjo narediti in med viksi duhovne razdeliti dajo. Večidel ima podobo vladajočiga papeža in na nasprotni strani kakšno podobo, ki imenitne dogodbe v njih vladarstvu opomni. Letašnja svetinja ima podobo mladiga Daniela, ki Babiloncem pojemajočiga zmaja kaže. Opis pa je: „Diruptus est draco, et dixit Daniel: Ecce, quem colebatis!“ (Razpočil se je zmaj, in Daniel je rekel: Vidite, koga ste častili!) Očitno je, da so pod to podobo premagani Mazzinisti mislili.

Turin. Prekucovavni časniki na Sardiniskim še vedno v svoj prid perkrivajo, kako zaverzenci iz ljudstva od zaničevanja cerkve k puntanju zoper vso oblast hite. Od te reči neki krivoverec sam iz Turina piše: „Iz Savojskiga se le slabe reči slišijo. Kakor se vladija na Piemonteskim moško nosi, tako boječa je Savojskimu nasproti; tukaj ne verjamejo gerde laži, da Turinski nadškof Sardinijo Avstriji izdaja, kakor tudi družih neumnih obdolženj ne, ki se trosijo, da bi se vladija zavoljo ravnanja z nadškofom opravičila. V Šamberiškim mestu so hudo protokoli nadškofu v prid. Vladija ga toži zavoljo nepokorsine. 50 duhovnov so že v ječo vergli; pa tudi može iz nar imenitnišiga rodu, kakor Gonelskiga in Salasškiga grofa. 12. vel. serpana zvečer so divjaki zopet pred Dominikanski samostan perrujovali. Še le ko so vse požgati hotli, so vojaki peršli in boječo derhal razpodili. Vladija že žanje, kar je sejala; zakaj derhal že ministerstvu in kralju samimu protuje. To derhal utolažiti mislijo še Dominikance in darovane očete iz mesta segnati. Ali vidili bodo, da bo derhal po tem le huji in silniši. Noben duhovnov, kteri so nadškofu vdani, in njih je velika večina, ne sme na leco (priženco). Pisarnica papeževiga poslanca je zaperta. Percakujejo se sporočila iz Rima.“

Imenitni mož iz slovečiga rodu v enim nar večih krivoverških mest na Svajcarskim se je pred nekoliko leti na Nemškim v katoliško cerkev vernil. Po dolgim ločenji je svoje rojstno mesto zopet obiskal in v njem več tacih, kteri so v poprejšnih časih, kakor mu je bilo znano, vse katoliško studili. Percakoval je neperjazne govore zavoljo svojiga spreobernjenja. Ali niso ga samo prav perjazno sprejeli, še zeljo so naznanili njemu nasledovati. To je lepo znamenje cerkvene

zmage; zakaj de bo ta zunaj pokazala, se morajo posamezni ljudje poprej sami v sercu premagati.

Zedinjene deržave severne Amerike. — Kakor se v Anglikanski cerkvi na Angleškim pravi katoliški duh budi in oživlja, tako tudi v Amerikanskim zedinjenih deržavah. Prepri, ki se je bil tam med duhovnimi glavami vnel, služi tudi tukaj katoliški cerkve v blagor in povzdigo. Tudi tukej je porastel, in se od dne do dne očitniši in terdnejši kaže. Komej je en spis zastran tega na svitlim, se že drugi zglasuje in tretji obeta. Poslednji dokaz te peresne vojske je pismo, ktero je vis. g. M. Masson, eden nar starjih in imenitniših duhovnov škofije Karolinske, njenimu škofu pisal. V njem se opomni molitvinih bukvic, ki se imajo prihodnjič v tej od njega vladani škofii rabiti. Med družimi pobožnimi sostavki in molitvami se v njih perporoča angelovo češenje, kakor ga katolčani molimo, in naslednja molitvica k angelu varhu: „Sv. angel, čigar varstvu sim po posebnim usmiljenji Božjim perporočen, razsveti me, varuj me, in stoj mi na strani ves čas mojiga življenja in o moji smertni uri“. Tudi se tu najde kratka molitvica za srečno zadnjo uro: „Srečin, kdor v Gospodu zaspi; daj mu, o Bog, popolno odpusenje njegovih grehov, in dodeli mu, da gre v veselje tvojiga večniga pokoja“. Nemogoče je, da bi se marsikdo zmed protestantov, ako to moli, ne prebrihtal in ne spoznal, da nima celo nobeniga uzroka, ločen biti od katoliške cerkve.

Pretečeni petek, 30. augusta, je bil preučeni gospod Dr. Knobleher na svojim potu domu v družbigosp. profesorja Metelkota in kaplana Bartelna, na Mirni. Ljudje slišati, da je gosp. misijonar iz daljnih afrikanških pušav in po turško oblečen prišel, so kupoma skup vreli, ga viditi. Vidilo se je, da je pogled častitljive osebo vse gledavce močno prešinil. Kar ni bilo prebivavcov doma, so z njiv domu hiteli, in kdor ga ni vidil, mu je bilo silno žal, da ni imel sreče pozdraviti moža, ki ga skorej cela Evropa pozna. Sprejemal je tudi manj znane prijatelje s tako ljubeznjivostjo, da bo vsm globoko v spominu ostal. Njegovih bukvic komej čakajo, zato bi bilo prav, ako bi se jih prav veliko natisnilo. Le škoda, da nas je tako hitro zapustil. Bog mu daj zdravje in srečno pot, pa tudi obilno podporo od dobrih ljudi.

V Mirni 2. Kimovca 1850.

J. G.

Zdej je g. Dr. Knobleher na Gorenskim, pretečeni pondeljik je šel do Lake, v torek v Kraaj in pojde naprej do Bleskiga jezera.

V torek so Lavantinski knezoškof iz Celja prišli v Ljubljano s Celjskim g. opatam.

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

	Od poprej	8 gld. — kr
Marija Globočnik	2	„ — „
Gosp. Heidrih v Ljubljani	2	„ — „
„ Juri Plemel, fajmošter v Zaplani	5	„ — „
Skupej	17 gld. — kr.	

Popravek.

V 27. listu „Zgod. Danice“ je bilo natisnjeno, da je na dan poskušenišiga cerkvenoropa v Škocjanu neka bolnica duhovne pomoči prosila, pa da je bilo duhovnih opravil toliko, da se je še le zvečer njenim željam zadostiti zamoglo. Namest „veliko duhovnih opravil“, more biti: Veliko domačih opravil, ker so namreč domači odlašali, po duhovna iti.